

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Martina Piovartsyho na neverejnom zasadnutí v Bratislave 4. mája 2011 v trestnej veci obvineného **L. Z. pre zločin úverového podvodu** podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. vedenej na Okresnom súde v Lučenci pod sp. zn. 22T 45/2009, o dovolaní, ktoré podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. O. S., advokáta v Lučenci, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 6. augusta 2009, sp. zn. 2To 207/2009, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného L. Z. **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Lučenec z 26. mája 2009, sp. zn. 22T 45/2009, bol obvinený L. Z. uznaný za vinného zo spáchania

zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. v podstate na tom skutkovom základe, že

2. marca 2007 vo F., prostredníctvom mandátára spoločnosti P., požiadal o úver vo výške 2 389,96 € (72 000 Sk), pričom v žiadosti o úver uviedol nepravdivé údaje o výške svojich výdavkov a zatajil splácanie ďalších úverov, na základe čoho mu bola žiadosť schválená a dňa 8. marca 2007 uzatvoril zmluvu o úvere č. X., v ktorej sa zaviazal úver splácať v 36 mesačných splátkach po 132,77 € (4 000 Sk) počnúc dňom 22. apríla 2007,

ale od 31. marca 2008 žiadne splátky neuhradil, čím spôsobil škodu vo výške 35 988,16 € (112 499 Sk) pre spoločnosť P..

Okresný súd obvineného L. Z. podľa § 222 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 42 ods. 1 Tr. zák., § 39 ods. 1 Tr. zák. odsúdil na súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov a 6 mesiacov nepodmienečne a zaradil ho na výkon trestu podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste uložený trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec zo dňa 28. apríla 2008, sp. zn. 22T 102/2008, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. Okresný súd Lučenec odkázal poškodenú spoločnosť P., IČO: X. so svojim nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti rozhodnutiu Okresného súdu Lučenec zo dňa 26. mája 2009, sp. zn. 22T 45/2009, podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 6. augusta 2009, sp. zn. 2To 207/2009, podľa § 316 ods. 1 Tr. por. zamietol ako oneskorene podané.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., teda že zásadným spôsobom bolo porušené právo obvineného na obhajobu a § 371 ods. 1 písm. j/ Tr. por., teda že odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1 Tr. por., hoci na to neboli splnené zákonné dôvody.

Obvinený v dovolaní namietal skutočnosť, že na hlavnom pojednávaní okresného súdu žiadal, aby mu bol ustanovený obhajca podľa § 40 ods. 2 Tr. por., nakoľko v tej dobe nemal dostatočné finančné prostriedky na to, aby si sám zvolil obhajcu, avšak predsedníčka senátu sa jeho žiadosťou nezaoberala a táto skutočnosť nie je uvedená ani v zápisnici z hlavného pojednávania. Keďže obvinený nemá právnické vzdelanie, vzhľadom na náročnosť prejednávanej veci bolo nevyhnutné, aby mu bol ustanovený obhajca. Tiež namietal postup Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorý zamietol jeho odvolanie ako oneskorene podané, hoci ho podal písomne po doručení rozsudku tak, ako ho podľa jeho slov poučila

predsedníčka senátu. Vzhľadom na uvedené mal za to, že v konaní došlo k vážnym pochybeniam zo strany oboch súdov, a preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie zákona, zrušil rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 6. augusta 2009, sp. zn. 2To 207/2009, ako aj rozhodnutie Okresného súdu Lučenec z 26. mája 2009, sp. zn. 22T 45/2009 a prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného zaslal vyjadrenie aj prokurátor z Okresnej prokuratúry v Lučenci, ktorý nesúhlasil s tvrdeniami obvineného uvedenými v jeho dovolaní. Zo zápisnice z hlavného pojednávania, ktoré sa konalo 26. mája 2009, jednoznačne vyplýva, že obvinený bol poučený o svojich právach, najmä o práve na obhajobu. Vo vzťahu k zamietnutému odvolaniu prokurátor uviedol, že obvinený L. Z. sa na hlavnom pojednávaní k trestnej činnosti priznal a po vyhlásení rozsudku odvolanie voči rozsudku nepodal. Vzhľadom na uvedené prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol ako nedôvodné.

Najvyšší súd ako súd dovolací síce primárne konštatoval, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), že bolo podané oprávneným procesným subjektom (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) v zákonom stanovenej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por.); dospel však k záveru, že nie sú splnené dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ a § 371 ods. 1 písm. j/ Tr. por.

V dovolaní obvinený namietal, že konaním Okresného súdu Lučenec došlo zásadným spôsobom k porušeniu jeho práva na obhajobu.

Právo na obhajobu každého, proti komu sa vedie trestné stíhanie, je v Trestnom poriadku upravené v ustanovení § 2 ods. 9 Tr. por. Vyjadruje jeden z právnych princípov, na ktorých je vybudované trestné konanie, a jeho zmyslom je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ako aj prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu a správneho rozhodnutiu.

Právo na obhajobu primárne zahŕňa právo na osobnú obhajobu (§ 34 ods. 1 Tr. por.), právo nechať sa obhajovať obhajcom (§ 34 ods. 1, § 36 Tr. por.), ako aj právo na povinnú

obhajobu (§ 37, § 38 Tr. por.). Jednotlivé zložky práva obhajoby v širšom zmysle sú upravené v ďalších ustanoveniach Trestného poriadku.

Najvyšší súd preskúmal rozhodnutie okresného súdu, krajského súdu ako aj konanie, ktoré im predchádzalo, a dospel k záveru, že námietku obvineného nemôže dovolací súd akceptovať, nakoľko nebol naplnený dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je zásadné porušenia práva na obhajobu. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Tr. por., ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že pri predbežnom prejednaní obžaloby, ktoré sa konalo 23. apríla 2009, bol obvinený poučený o trestnom čine uvedenom v obžalobe, ako aj o vysokej trestnej sadzbe, ktorá v tomto prípade prichádzala do úvahy a uviedol, že poučeniu porozumel. Rovnako bol poučený aj podľa § 252 ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5 Tr. por. (čl. 77), k čomu uviedol, že poučeniu rozumie a hlavného pojednávania sa chce zúčastniť. Počas hlavného pojednávania konanom 26. mája 2009, potom ako sa obvinený L. Z. priznal k spáchaniu skutku, predsedníčka senátu zisťovala, okrem iného, či bol poučený o svojich právach, najmä o práve na obhajobu, na čo obvinený odpovedal „áno“. Z uvedeného vyplýva, že obvinený bol počas konania viackrát poučený o svojich právach a ani raz nepožiadaval o ustanovenie obhajcu z dôvodu, že nemá dostatok finančných prostriedkov na jeho zvolenie.

Pasivita obvineného teda nemôže zakladať dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd. Má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej

istoty. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Ďalším dovolacím dôvodom, ktorý obvinený vo svojom podaní uviedol, bolo ustanovenie § 371 ods. 1 písm. j/ Tr. por., teda že odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1 Tr. por., hoci na to neboli splnené zákonné dôvody.

V danej súvislosti treba pripomenúť, že podľa § 316 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zamietne odvolanie, ako bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala, alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť.

Po preskúmaní spisového materiálu Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nemožno akceptovať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. j/ Tr. por.

Zo spisu vyplýva, že obvinený na hlavnom pojednávaní, konanom 26. mája 2009, sa po zákonom poučení rozhodol vypovedať a priznal sa k spáchaniu skutku, ktorý sa mu kládol za vinu. (čl. 81). Zo zápisnice (čl. 84) vyplýva, že po vyhlásení rozsudku predsedníčka senátu poučila obvineného o možnosti podať opravný prostriedok (odvolanie) v lehote 15 dní od vyhlásenia rozsudku, na čo obvinený uviedol, že sa vyjadrí v lehote.

Podľa § 309 ods. 1 Tr. por. odvolanie sa podáva na súde, proti ktorého rozsudku smeruje, a to do 15 dní od oznámenia rozsudku. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku.

Keďže obvinený nevyužil svoje právo podať opravný prostriedok v lehote 15 dní od vyhlásenia rozsudku (o čom bol poučený aj predsedníčkou senátu), ale tento opravný prostriedok podal až po doručení uvedeného rozhodnutiu, zmeškal lehotu vyplývajúcu z ustanovenia § 309 ods. 1 Tr. por., a preto Krajský súd v Banskej Bystrici správne rozhodol, keď jeho odvolanie podľa § 316 ods. 1 Tr. por. zamietol ako podané oneskorene.

Najvyšší súd na tomto základe, bez meritórneho preskúmania veci, na neverejnom zasadnutí konštatoval, že je zrejmé nenaplnenie dôvodov dovolania uplatnených obvineným, a preto tento mimoriadny opravný prostriedok podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. mája 2011

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová